

Redacția
și
Administrația
Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124
Anunțurile se primesc după tarif.
Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament:
Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—
Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—
Pentru America
Pe un an 2 dolari
Manuscrisele nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

„Totul se răsplătește“

Epilogul „pactului“ Kristoffy-Goga. Apponyi nevoit să-și atace opera. Din stăpân slugă și din slugă stăpân.

Puțini sunt chemați — cum puțini sunt, cari își dau seama, că'n viață totul se răsplătește: rău cu rău; bine cu bine, deci egal la egal!

Se știe, că în regimul austro-ungar dl Goga a încheiat un „pact“ cu Kristoffy, atunci ministrul Ungariei.

La acest „pact“ a fost în joc pielea românilor ardeleni.

Timpul s'a schimbat și românii ardeleni au ajuns să fie — majoritate, iar ungurii ardeleni: minoritate.

Totul se răsplătește! Se vede și din faptul, că dl Goga, cu anumiți colegi de ai săi încheind pe spinarea românilor ardeleni faimosul „pact“ cu Kristoffy, a ajuns să încheie — la Ciucea — un „pact“ cu anumiți unguri, dar...nu pe spinarea ungarilor, ci în favoarea — magnaților.

Să-i fie de bine! Dar să facă „pacturi“ punând în joc interesele sale și nu ale — noastre!

Contele Apponyi la Liga Națiunilor atacă cu îndârjire legile române școlare, căutând să-i prezinte pe români, ca pe niște canibali, cari mănâncă școli maghiare și chiar și pe... unguri.

Ce ironie!

Autoritățile române n'au făcut altceva, dect au aplicat invers — în parte, legile contelui Apponyi, cu excepția legii agrare, în care contele Apponyi dispunea, ca „naționalitățile“ și în special românii să n'aibă drept la cumpărări de pământuri, chiar atunci, când aceste „naționalități“ erau forțate să lupte pentru apărarea Austro-Ungariei.

Contele Apponyi acum, întorcându-se roata, a ajuns să lupte la Liga națiunilor contra legii sale școlare care se aplică invers de către români!

Românilor le-a fi de ajuns să arate la Liga Națiunilor că ei nu aplică, decât invers — legea școlară a contelui Apponyi și să pună întrebarea: cum de făuritorul unei legi caută să-și atace opera sa proprie?

Lupta dintre noi și... magnații unguri — nu poporul maghiar — se reduce la schimbarea situației. Noi, cari am fost secolii întregi robi ai ungarilor și noi îi considerăm pe unguri, ca oameni, nu cum ne considerau magnații lor — noi suntem mai înțelegători și știm, că pentru păcatele și blăstemățiile unor hăbăuci, nu se poate pedepsi un popor. Asta-l doare pe contele Apponyi și tovarășii săi — nu soarta! I-i doare înțelegera popoarelor noastre!

Alegerile camerelor de comerț

Infrângerea Sfatului Negustoresc și reorganizarea lui. Constituirea comitetului camerelor. — Contestările.

Alegerile camerelor de industrie și comerț încheindu-se, pretutindeni se procedează la constituirea comitetelor, sperându-se soluționarea urgentă a contestațiilor.

În Cluj a învins, după cum am mai anunțat știrea ca o probabilitate, lista „Reuniunii industriașilor, comercianților și meseriașilor români“ în primul rând, candidații acestei liste fiind numiți de către guvern, pildă pe care trebuia s'o urmeze și alte organizații românești și în celelalte orașe.

La alegeri asemenea a învins listele contrare celor ale Sfatului Negustoresc, încât Sfatul Negustoresc a rămas înfrânt aproape complet în alegerile camerelor de industrie și comerț.

Lista nouilor aleși în special ai Camerei de industrie și comerț din Cluj, a fost publicată deja după probabilitate într'un număr al nostru și acei membri au fost aleși, cu excepția câtorva, foarte puțini.

Dintre candidații Sfatului Negustoresc în Cluj n'au prea fost aleși decât un minim de candidați, căzând în alegeri chiar și președintele Sfatului Negustoresc, cofetarul Tuffli, care aspira să ajungă președinte al Camerei cu ajutorul clicei sale.

Infrângerea candidaților Sfatului Negustoresc, se consideră drept un vot de blam, dat conducătorilor ac-

tuali ai Sfatului Negustoresc și din acest motiv se accentuează necesitatea reorganizării Sfatului Negustoresc, pentru a se alege în fruntea acestei organizații oameni specializați în branșe și destoinici, cari, fără a se folosi de situație pentru validități personale, să conducă treburile în mod folositor membrilor și nu pentru afaceri personale.

Dintre conducătorii Sfatului Negustoresc a fost din greșală ales secretarul Romanovici, al cărui mandat însă a fost contestat pe motiv, că nu a avut nici odată brevet și deci nefiind comerciant, nu poate fi ales.

Contestări s'au făcut mai multe și acum se așteaptă să fie soluționate, pentru a se proceda la constituirea comitetului. Se crede însă, că la conducerea Camerei de industrie și comerț din Cluj va rămânea și actualul președinte, d. Ing. Negruțiu, care și-a câștigat multe merite în conducerea treburilor Camerei.

Pe de altă parte se afirmă, că președintele al Camerei ar dori să fie și proprietarul casei de amanet, d. Victor Ilescu, care s'a înghesuit în categoria bancherilor, evidențindu-se ca bancher, dar nu i-se dau absolut de loc șanse de reușită, conducerea Camerei reclamând oameni pricepuți și cu vază solidă și acceptabilă.

M.

Fuziunea național-țărănistă

Tratativele pornite pentru alcătuirea viitorului guvern. Fuzionare sau numai colaborare?

Tratativele naționaliștilor și țărăniștilor sunt în curs pentru formarea viitorului guvern, avându-se în vedere că mandatul actualului guvern expiră la primăvară, întrucât guvernul nu ar cădea până atunci.

Mai mulți membri din partidul țărănist și cel naționalist, pretind fuzionarea partidelor și este probabil, ca aceste două partide să fuzioneze, selecționându-se astfel mai multe elemente neprielnice intereselor române.

Tratativele încă n'au ajuns în stadiul, care să ne preconizeze ceva definitiv, dar se speră, că în scurt timp vom avea de înregistrat ceva senzațional în această direcție, avându-se în vedere, că și liberalii caută să producă ceva favorabil guvernului actual prin învrăjbirea membrilor celor două partide din chestie.

În privința guvernului viitor de altfel o iconă mai fidelă ne vom putea face după alegerile comunale, pentru că aceste alegeri au aproape aceeași importanță, ca și cele parlamentare, chemându-se la vot aceiași alegători, pe când în alegerile agricole n'au votat decât agricultorii și aceia, cari sunt în strânsă legătură cu ei.

Rezultatul alegerilor comunale vor

da deci situația clară pentru formarea guvernului viitor, dar întrucât liberalii vor rămânea în minoritate, se poate să propună un guvern neutru, după cum am anunțat în numărul trecut. Și în acest caz tot liberalii ar governa și prin guvernul neutru.

De altfel vom vedea desvoltarea lucrurilor, în special după alegerile comunale.

Deocamdată este fapt, că național-țărăniștii se pregătesc cu mare alai pentru formarea viitorului guvern și fac mari întruniri de propagandă în toată țara pentru răsturnarea guvernului liberal.

Teatrul Național

Deschiderea stagiunii. Renovările făcute.

Teatrul Național în Cluj își deschide stagiunea Marți, în 29 Sept. a. c. cu „Thebaida“ scriitorului Victor Eftimiu, angajându-și și câteva elemente noi, pe lângă cele vechi rămase în cadrele Teatrului Național. Opera își va deschide stagiunea în Octombrie.

Întârzierea deschiderii stagiunii a fost din cauza unor renovări, cari abea acum s'au terminat, încât publicul nerăbdător poate accepta aceste scuze, renovările fiind în interesul teatrului.

Note.

Deschiderea școlilor

Porțile școlilor au început să se deschidă rând pe rând, primindu-și toate școlile elevii, viitorii stâlpi ai generației care vine.

Părinții cu copiii, moșnegii cu nepoții, toți setoși de știință în speranța unui viitor văzut strălucit, cu visuri mărețe, aleargă voioși spre școli, cu gândul la viitoarea luptă pentru existență.

Visătorii purtării situației de mâine, cu mândrie copilărească și cu frunțile senine necunoscând încă stavilele luptei pentru existență, aleargă rând pe rând spre porțile științei, fără să știe ce-i așteaptă în viața de mâine, dar cu speranțe mari fiecare.

Câte speranțe de aceste vor rămânea simple iluzii? Nu se știe! Să-și sperneze fiecare viitor strălucit și să-și continue lupta pentru știință încrezându-se în puterea sa proprie și nu în alta și atunci nu-i va fi zadarnică nici unuia lupta, căci va triumfa și în viață!

La luptă deci pentru carte, viitorii stâlpi ai generației ce vine!

Faza alegerilor comunale

Când vor avea loc alegerile comunale? — Cine are șanse de reușită?

Alegerile comunale s'au anunțat să aibă loc prin luna Noembrie, după cum a declarat și dl Lepădatu, ministrul artelor.

Alegerile camerelor agricole, în cari a învins opoziția, se consideră cu puțină importanță, avându-se în vedere, că numai o parte a alegătorilor parlamentari și-a dat votul, pe când la alegerile comunale toți alegătorii parlamentari își dau voturile.

Alegerile comunale vor hotărî deci viitorul guvern și astfel, prin aceste alegeri se intenționează contrabalansarea succesului parțial pe care opoziția și-l-a asigurat în alegerile camerelor agricole.

Pentru alegerile comunale deci din acest motiv se pregătește cu mare alai guvernul, punând în evidență înlocuirea prefectilor anunțați în numărul trecut, pentru a fi mai sigur de succes și pentru a dărâma și speranța venirii opoziției la guvern, liberalii intenționând să dea în primire puterea unui guvern neutru, după placul lor, cum am anunțat în rândul trecut, după svonorile primite din cercurile liberale.

Desbinările Sfatului Negustoresc

Încă înainte de a primi conducătorii actuali ai Sfatului Negustoresc votul de blam în alegerile camerelor de industrie și comerț, s'au ivit mari nemulțumiri în privința conducerii organizației Sfatului.

La centru în București a demisionat președintele Alexandrescu formând mând cu gruparea sa o altă organizație, iar în Cluj, rând pe rând au început să demisioneze membri români.

Întâi a demisionat dl Al. Anca director-proprietarul ziarului „Clujul“, profetind descompunerea Sfatului Negustoresc cu actualii conducători, cari nu au căutat altceva, decât validitate personală prin Sfatul Negustoresc.

După d. Al. Anca au început să demisioneze aproape toți românii, și în urma acestor demisii conducătorii Sfatului Negustoresc au primit prin alegerile camerelor de comerț, vot de blam, rămânând listele Sfatului în minoritate aproape absolută în aceste alegeri.

De altfel în sânul Sfatului Negustoresc la Cluj sunt mari lupte, încât o reorganizare a actualului comitet este iminentă.

Mereu se țin sfaturi în această chestie pentru potolirea spiritelor, dar aceste sfaturi par tardive, deoarece membri s'au saturat de huliganismul practicat de actualii conducători ai Sfatului, cari mai presus își au în vedere validitatea personală, decât interesele membrilor. **M.**

O nouă lucrare de valoare

Zilele acestea ese de sub tipar o nouă traducere din valoroasele scrieri ale reginei Carmen Sylva intitulată „Bate la ușă”. („Es klopf!“). Traducerea acestei minunate opere se datorește d-nei Maria Dr. Borșianu, care a reușit să redea fidel toată descrierea în adevărata frumusețe a stilului plăcut și fin întrebuițat de mult apreciată scriitoare care a fost Carmen Sylva.

În această carte orice om literat va putea găsi câteva ore de înălțare sufletească, înțelegând nobleța ce caracterizează sufletul unei femei care a știut să îndure torentul de suferinți abătut asupra vieții sale, făcând totuși ca cei ce o încunjură să nu simtă nimic din durerea ei și nizuindu-se chiar să facă fericiți tocmai pe acei cari au fost cauza suferinței sale.

Sperăm că această traducere să fie la timp venită în mâna cetitorilor dornici de literatură frumoasă.

Apare în Editura Anca Cluj.

Sfințirea bisericii din Vad

La sfințirea bisericii din Vad, după care a fost numită și episcopia din Cluj, avându-se în vedere, că acolo a fost prima episcopie pentru Cluj, înființată de Ștefan cel Mare — a fost anunțată și participarea Patriarhului Dr. Cristea și a Episcopului Ivan, întâiul episcop în Cluj al Episcopiei Vadului Feleacului și Clujului. Ceremonia sfințirii a avut loc pe lângă următorul program:

1. Sâmbătă în 19 Septemvrie sosirea P. S. Sale la Dej cu trenul dela orele 5 $\frac{1}{2}$ p. m. 2. Duminecă dimineața 20 Septemvrie a. c. slujba religioasă precisă după tipicul din ziua Învierii cu înconjurarea de 3 ori a bisericii „stropirea cu apă sfințită, ungerea cu Sf. Mir. și unt de lemn pe zidurile dinafară, cetirea celor 3 Evanghelii, cântând corul „Inconjurați popoarelor Sionul“ și troparul hramului bisericii Sf. Mucenic Ștefan. 3. Intrarea în biserică după cetirea în genunchi a „Rugăciunii I.“ de mulțumită către Dumnezeu și stropirea bisericii pe dinlăuntru cu apă sfințită, ungerea cu Sf. Mir. și unt de lemn și apoi pregătirea Sf. mese (prestol), așezarea moaștelor și a actului comemorativ în prestol. 4. Rugăciunea a 2-a înainte de începerea Sfintei Liturghii în genunchi și apoi Sfânta Liturghie. 5. După terminarea Sf. Liturghii predică și rugăciunea 3-a și apoi stropirea poporului cu apă sfințită. 6. Petrecerea arhierelui la locuință de către preoții celebranți și poporul. După sfințirea bisericii s'a servit masă comună după care a ur-

mat petrecere cu joc. Cu aceasta ocazie desvelindu-se monumentul lui Ștefan cel Mare la Chișinău, pe lângă prinosul credinței s'a mai adus în acest chip prinos memoriei marelui Ștefan întemeietorul vlădiciei de Vad la 1475.

Informațiuni

— **Căutăm corespondenți harnici în întreaga țară. Reflecții vor înainta împreună cu ofertele respective și o corespondență de probă.**

— **Maestatea Sa Regele a plecat pe câteva zile la vânătoare, în munții din jurul Reghinului săsesc, fiind însoțit de inspectorul vânătoarei Mocioni.**

— **M. Sa Regele va cerceta în 4 Octombrie Timișoara, fiind de față la deschiderea expoziției zootehnice (de vite) a județelor Arad, Caraș-Severin, Timiș și Hunedoara, ce se deschide în acea zi.**

— **Alegerile comunale.** Ministrul de interne a decis, ca listele electorale pentru alegerile comunale și județene să fie întocmite până la întâi Octomvrie. Alegerile au fost fixate pentru 15 Decemvrie.

— **Academia Română a edat un conspect asupra concursurilor pentru premii pentru cărți publicate în cursul anului 1925. Sunt următoarele premii: I. Generale, II. Secțiuni literare, III. Istorice, IV. Științifice în valoare dela 1000 până la 100.000 lei. Conspectul cu amănunte se poate vedea la Librăria Anca Cluj.**

— **Dua S. Nicolescu-Kulibin, maestră de harfă, premiata I. a Conservatorului Național din Paris aranjază un concert de adio Duminecă, 11 Octombrie a. c. la orele 9 seara în sala Conservatorului din Cluj str. Brătianu No. 14, cu concursul trei Titi Fotino, dipl. la Școala Normală din Paris. Concertul promite a fi foarte excelent avându-se în vedere rntina talentatelor concertante.**

— **Plecarea la Ierusalim a credincioșilor ortodocși conduși de I. P. S. Sa Metropolitul Bălan dela Sibiu, a avut loc în 21 Sept. din portul Constanța.**

— **Berthelot, marele general francez, a sosit la moșia sa din țara Hațegului, unde Statul român îi dăruise acea moșie ca o recompensă pentru marile servicii aduse României în timpul războiului mondial.**

— **Blajul capitală de județ.** Primăria orașului Blaj a primit de curând o telegramă dela București, care veetește în chip neîndoios, că Blajul este capitală de județ. Telegrama este iscălită de însuși d. Dumitriu, președintele comisiei de arondare a județelor. Prin urmare, lucrul e hotărât: Blajul se poate numi capitala județului Târnava mică. Pe cât am putut afla, deodată cu Blajul, trece la acest județ și plasa sa, cu satele până la Mureș, spre Teiuș.

Telegrama dlui Dumitriu a înveselit foarte mult pe cetățeni Blajului fără nici o deosebire de stare și ocupație, dela vlădică până la opincă, cum se zice. Căci, ridicându-se la treapta de capilă, orașelul Blaj se înalță în sfârșit la treapta, care cu drept cuvânt i-se cuvine, în România mare. Se răsplătește un trecut de neîntrerupt merite naționale și se consfințește un loc, merit și de soartă să aibă un rol conducător în inima Ardealului.

Incheiem acestea șire îmbucurătoare cu telegrama dlui Dimitriu, care strigă dela București:

„Trăiască Blajul!“

— **Di Bena, vestitul compozitor și profesor de muzică, actualmente director-delegat al Conservatorului în Cluj este vorba să rămână director definitiv al acestui conservator, fiind cel mai indicat pentru acest post dintre pretendenți.**

— **Congresul preoților văduvi.** În zilele de 6 și 7 Oct. a. c. se va ține în București congresul preoților văduvi congres la care urmează a se pune bazele Asociației preoților văduvi și necăsătoriți din România discutându-se asupra modalitățile rezolvării aceste probleme. Pot lua parte preoții ortodocși și uniți. Adesiunile se trimit secretarului comitetului de acțiune pr. Gh. Oprisescu com. Bălcești jud. Griurgiu, sau direcțiunii revistei „Crucea“ Str. Băzești No. 4 București.

Se caută un pian sau pianină spre cumpărare. Plata imediat. A se adresa la librăria Anca Cluj, Piața Unirii 32.

Prepar elevi de liceu din toate studiile în limba română și maghiară. Eventual contra locuință, preferând locuință cu pian.

A se adresa la Librăria Anca P. Unirii 32

Avis.

Avem onoare a aduce la cunoștința Onor. public consumator, că în ziua de 26 I. c. între orele 12—16 se va întrerupe curentul pentru întreg orașul din cauza lucrărilor ce se vor executa pe linia de înaltă tensiune Cluj - Someșul-Rece.

p. Directorul Uzinelor IMBUZAN.

Grăbiți la Restaurantul

Esperanto

Abonament lunar 990.

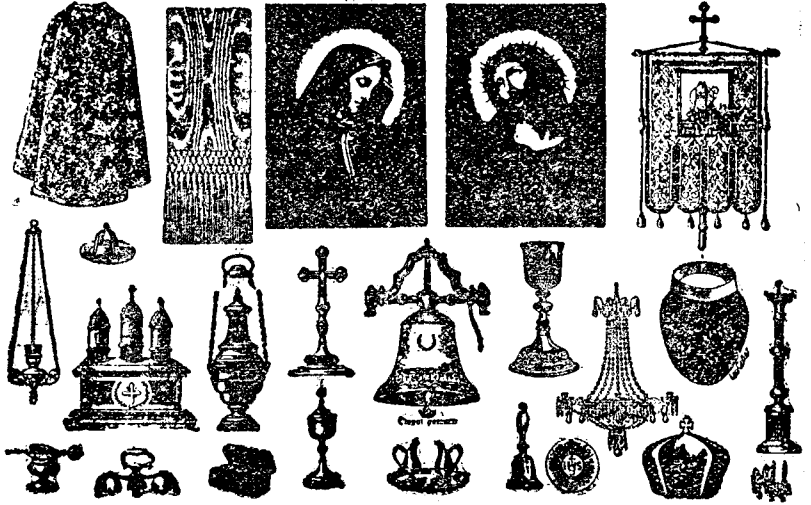
Cupoane de mâncare.

Grădină de vară.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, icoane și cărți bisericesti. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Nou! O nouă Carte de Rugăciuni. Nou!

Cu onoare Vă anunțăm, că a apărut în ediția mea, și se află de vânzare cea mai nouă și împrejurărilor actuale cea mai potrivită carte de rugăciuni, învățături creștinești și cântări, intitulată:

„CĂRAREA FERICIRII“

întocmită din cărțile rituali a Bisericii din orient și alte cărți de pietate de George Mânzat preot în Dej, cu aprobarea Preasfințitului Domn Dr. Iuliu Hossu episcop și a Ven. Ordinariat de Gherla sub Nr. 581—1925.

Aceasta carte de un conținut bogat e întocmită astfel, încât să poată servi spre îndestularea lipselor sufletești a credincioșilor de toată categoria.

E cea mai potrivită carte pentru elevii din școalele medii, normale, primare, școale de adulți și de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate și orașe de ambele confesiuni.

Intellectualii nostri iubitori de biserică, vor afla în urmă într'ânsa, cartea cea mai acomodată pentru trebuințele lor sufletești, iar damele pe lângă tot aceea ce nobilitează și înfrumusețează sufletul unei femei, — vor putea avea cartea cea mai elegant executată dintre cărțile de rugăciuni românești apărute până acum.

Conține capitolele următoare:

Despre rugăciuni. (Învățături).	Rugăciuni înainte și după s. Cuminecătura,
Rugăciuni de dimineață.	Rugăciuni ocazionale.
Rugăciuni la Mănecat.	Cinstitul Paraclis a Pr. V. Maria.
Despre S. Liturghie. (Învățături).	Canon de mângâiere către Domnul Nostru
Rugăciuni la s. Liturghie.	Isus Hristos.
Urmarea s. Liturghii.	Troparele și condacele Învierii.
Rugăciuni la Însărat (vecerne).	Troparele și condacele sărbătorilor.
Rugăciuni de seară.	Precese.
Despre Taina Pocăinții. (Învățături).	Troparele morților.
Rugăciuni înainte și după Mărturisire. Cei	Colinzi și cântece de stea.
șapte ps. penitențiali.	Viersuri la morți. (Viersul lui Lazar... Cu
Despre s. Taină a Cuminecăturii.	lacrimi și fiori.
Învățături despre s. Taină a Cuminecăturii.	Cântare de smerenie către Domnul Nostru
Meditație despre s. Cuminecătura.	Isus Hristos.

Se pregătesc în următoarele ediții (legături):

- Legată în hârtie tare carton bucata** Lei 85.—
- Legată în pânză fină cu cruce aurită bucata** „ 140.—
- Legată în Piele Lux tipărită pe hârtie velină aurită pt. dame „ 280.—**

În interesul propriu rog să faceți comanda de pe acum deoarece s'a pregătit în număr limitat.

La comenzi până la 10 exempl.

primiti 5% rabat reducere.

Cu stimă
Alexandru Anca
librar — Cluj.

Preț Curent pentru Ornamente bisericesti:

Oăjdii (Vesminte preotești) constă-tătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calități deosebite cu prețul de 8000—25000 Lei.

Prapori:

în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu

două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză [chipul după dorință] are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argințiu prețul unui prapor dela 3000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stoffe pentru oăjdii sau prapori se trimit numai contra 200 Lei anticipativ.

La restituirea mustrelor să predau banii.